

Tidens guder

Taler

Ola Thommessen

Dato

16 februar 1927

Sted

Oslo

Omstendigheter

Unge Frisinnedes møte

1 Ingen hymne er, ved siden av nasjonalsangen, slekt efter slekt steget høiere op fra norske hjerters dyp enn den, som Stortinget i 1842 blev møtt med av ham, som ikke bare var vårt underfulleste diktareventyr, men vår videstskuende politiker og likesom fedrelandskjærlighetens egen inkarnasjon.

5

Norges høitidsstund er kommen, åpnet har sig tingets hal.

Høit og lydt i helligdommen røster nu hver Norges dal . . .

10 Norge hører gamle stemmer, Asbjørns røst fra Medalhus.

Onde tiders flukt forglemmer dets erindring i sin rus . . .

O, hvad fryd for dine tårne,

15

Akershus i hviten sky!

Herredag av odelsbårne

20 samles atter i ditt ly . . .

Håkons hall og Olavs kirke

reise ville de av grus.

25

Ila. det var normannsvirke,

var det ikke, Akershus?

30

Og hvad fryd for dine tårne,

sa du Håkons tid igjen!

35 Det beror på Norges kårne:

Tidens guder er dens menn.

40 Dette var Henrik Wergelands hilsen til det Storting, som under trusler, trengsler og farer hadde avvist alle angrep på forfatningen og gitt sitt folk kommunalt selvstyre; - som siden efter langvarige og hårde kamper skulde grunnlegge demokratisk flertallsmakt og i 1905 krone århundreders aldri utslukte lengsel og håp, hvor hårde tider vi enn døiet, og hvor mørkt det ofte så ut.

45 Tyve år efter 1905 er den gamle sang stilnet, og det er tidens guder selv, der har tjent som dempere. Det ser altfor ofte ut, som de har glemt oss almindelige støvets barn, skjønt det vel egentlig var på oss, deres sol skulde skinne. Men har de glemt, så la oss på tross av dem forsøke å gjenreise i nasjonens kjærlighet og ærbødighet den forsamling, i hvem vi for vår frihets og lykkens skyld, vil og må
50 med vår første parlamentariker se «vår styrke og storhet og merk det vel! vårt siste nødanker i farens stund».

Kanskje også det var normannavirke, og det kunde vel ennu hende, at en appel i den retning trengte dypere ned i vårt folks sjel enn klassehatets og
55 landsødeleggelsens ophisselser. -

Og er det nu av et mektig parti bebudet, ja slått fast som dets endelige og vesentlige mål, at internasjonalismens røde fane med alt, som den innvarsler, skal heises over stortingsbygning og slott, og Norges flagg med alt, som det
60 beskytter og velsigner, senkes, og fedrelandets vern for frihet, lov og fred brytes ned og landsmenn vollføres av landsmenn, da tør det vel hende, at der stiller sig et folk i veien, som allerede ved nærmeste korsvei kan fortelle dem, at det skal vi bli to om. Men dette folk må samles om førere og menn, som ikke setter sig til å vente på begivenhetene, men som sin tids guder har mot og evne til å møte dem
65 og gripe utviklingens ror.

Det vilde være en skjebnesvanger lettsindighet, om borgelig splittelse ikke tok alvorlig lærdom av den sammenslutning, der nettop har funnet sted mellom
70 arbeidergrupper, som hittil har bekjempet hverandre i bitter strid. Den har i de revolusjonære rekker skapt tillit og tro og vil utenfor all tvil i høi grad øke deres innflydelse.

De ledes av dyktige, energiske menn og kvinner, og deres centrale skikkelse er en
75 kraft av mere enn dagligdagse dimensjoner. Han hater det bestående samfund med et uslukkelig hat, og i kampen for dets omstyrtelse helliger hensikten alle midler.

Vi hører borgerlige søvndyssere fable om, at sammenslutningen skulde betegne
80 et samfundsvennlig omslag både i det kommunistiske og det socialistiske livssyn. Vi skulde plutselig stå overfor et positivt byggende arbeiderparti, som forsverger sig til rent parlamentariske fremgangslinjer.

Hvis disse drømmerier eller forlokkelser hadde noget med virkeligheten å
85 bestille, vilde arbeiderpatienes «samling» vært en begivenhet, som av oss alle kunde hilses med uskrømtet glede. Det betinger jo nettop folkestyrets sundhet, at alle byggende retninger efter tur får den politiske ledelse og dens fulle ansvar.

Det er imidlertid to erklært revolusjonære grupper, som har sluttet sig sammen.
90 I så henseende er intet opgitt og intet fornektet. Den socialdemokratiske retning - dens navn har alltid vært svakhet! - har bare som sedvanlig bøiet av for den sterkeste og mere ytterliggående.

De møtes i en kjempeanstrengelse for, under forhold, som de - ikke uten grunn -
95 regner for gunstige, å tilrive sig makten. Felles for dem er en agitasjon, som hverken kjenner hensyn eller rettferdighet, hvis den kan tjene deres mål. Felles et gjennom årrekker oparbeidet farlig og fryktelig klassehat og en uforsonlig vilje til å styrte den hele samfundsorden i grus. Uenigheten begynner først, når det nye skal opføres på dens ruiner.

100 En fremtredende russisk utsending har nettop under samlingens fødsel og forhandlingen om arbeidsfred ved falske foregivender skaffet sig adgang til Norge. Det nye parti i Stortinget tok sig varmt av den helbredssøkende russiske sportsmann. For en moskva-kommunistisk forsamling uttalte han sig om de to verdensretninger, som for tiden gjør sig gjeldende innenfor fagbevegelsen: den

105

amerikanske, som vil samarbeide og forsoning mellom alle samfundsklasser, og den russiske, hvis mål det er gjennom skånselløs klassekamp å erobre den hele samfundsmakt for én klasse og for den alene.

110

Den første kan alle med hjertet på rette sted følge med sine varmeste sympatier. Men det er ikke vanskelig å vite, hvor den russiske apostel har sitt hjerte. Der kan desverre heller ikke råde tvil om, hvor lederne for det nye «arbeiderparti» har sitt. Ingen kan med rette beskyldte dem for, at de gjemmer sitt lys under

115 skjeppen.

120

Ifølge programmet skal klassekampen føres «helt frem, til det arbeidende folk er blitt herre over jorden og produksjonsmidlene». Arbeiderklassen må tilkjempe sig samfundsmakten . . . «Enkelte sociale reformer kan ikke avskaffe kapitalismen». Arbeiderklassen må derfor sette all sin evne inn for å tilkjempe sig samlundsmakten og bygge op et socialistisk samfund. Dette er, heter det, partiets viktigste opgave, å gjennomføre i nært samarbeide med arbeidernes økonomiske organisasjoner. «I all sin virksomhet, i sitt agitasjons-og opplysningsarbeide, i sin parlamentariske virksomhet, gjennom masseaksjoner må

125 partiet ha dette for øie . . .» Partiet erkjenner at «det kan bli nødvendig i den overgangsperiode, den avgjørende maktkamp pågår, å bruke alle til rådighet stående midler for på egen hånd og uten hensyn til overklassen å bryte enhver motstand for å muliggjøre opbygning av et socialistisk samfund».

«Borgerskapets hær» er imidlertid programmessig «svekket og brutt ned».

130

Vi vet ikke, om det borgerlige samfund og dets ledere finner programmet tilstrekkelig tydelig? Hvis ikke: god natt, sov i ro! Det vil bli vekket, - når det er forsent.

135

For om mulig å gjøre det ennu tydeligere, erklærte på programkongressen den mektigste gruppes mektigste mann, at det fremtidige arbeiderstyrte samfund i henhold til programmet skal bygges på det russiske rådssystems grunn. «Det slår, oplyste hr. Tranmæl, fast masseaksjonen og rådssystemet».

140

De har opgitt den formelle underkastelse under Moskva. De har ikke opgitt Moskvas metoder og mål.

Selv om det var rettet mot det brutaleste tyranni, måtte et voldsprogram som dette fordømmes. Hvad skal man da si, når det slenges i ansiktet på et fritt,

demokratisk folk, som frivillig og gjerne har gitt alle sine borgere, kvinner som menn, fattig og rik, likelig og rettferdig del i alle selvstyrets goder?

Vi overlater til sammenslutningens socialdemokrater å måle ut avstanden
150 mellom dette program, hovedsaken, som arbeiderne «aldri må tape av syne», og Moskvakommunistenes patrontasker og bøsser på hver kommunistisk vegg. De vil vel kanskje også opplyse oss om, hvor i verden ellers et socialdemokratisk parti har underskrevet et lignende.

155 I motsetning til tidens guder i de borgerlige partier har deres felles motstandere funnet, at for dem var tiden kommet. Og arbeidet, som skal forberede det endelige mål, er i fulleste gjenge.

De hisser med jobber-råttenhet og banksvindel, som vi alle har lidt under og
160 som vi alle fordømmer. De peker på samfundsonder, vi alle erkjenner, men avviser de virkelige legemidler. De lover dem, som savner og lider, alt mulig attråverdig, men svekker eller umuliggjør samfundets evne til å skaffe det. De nærer samfundshatet med skuffelser, de selv har del i, med lidelser, de selv har fremkalt. De viser oss arbeidsløshetens redsler, men glemmer sine revolusjonære,
165 ulovlige, forarmende storkonflikters skyld. De klager med rette over, at norsk arbeide går ut av vårt eget land, men har de ikke selv sin del i, at det ikke kan klare sig i kappestrid med de fremmedes? De lover gull og grønne skoger i øst og vest, - hvor har de pengene? De «rike» skal betale, og av dem vrir det vel her i vårt dollarland! Nu vil deres parlamentariske fører låne 100 millioner av
170 utenlandske kapitalister - det blir sikkert under rådssystemet mange om budet - for å utbygge våre vannfall. Den døde hånds koncessjonspolitik skal revideres. Hvem skyldes den? Socialistene og deres venstreallierte, som på den styrtet borgerlige samlingsregjeringer, der vilde utnytte våre naturrikdomme og skape virksomhet og nasjonal velstand. Men de var ikke langt fra forredere, de vilde
175 selge sitt land til utlandets storkapital! Da milliardene, som svant, blev forvaltet, - tenkte samfundets anklagere da mere enn andre på fremtidig arbeidsløshet, bolignød, byrder og gjeld? De var dog makthavernes nærmeste venner. Da det kup foregikk, som kastet vårt folk ut i forbudets pengesluk og og uhumskhet, - deltok de da i kupet eller stod de imot? Svar de arbeidsløse, gi bolignødens offre
180 beskjed om, hvorvidt det samfund, som skal styrtes, helt har lagt hendene i skjødet i selvgod likegyldighet! Og hvordan var det, - hadde vi ikke streiker, som forødte hundreder av millioner, storstreiker, underblåst av revolusjonær agitasjon? Vi tar for oss bare et enkelt år. Alene i 1924 hadde vi 61

185 arbeidskonflikter, som berørte 63 117 arbeidere og medførte et tap av 5 152 000
arbeidsdager. I dette var innbefattet murerstreiken, som alene medførte et tap av
104 000 arbeidsdager. Avhjelp av bolignøden! Positiv og byggende politikk! Ja, i
sannhet både positiv og byggende, når det gjelder hovedsaken, det, som
arbeiderne aldri i sin virksomhet må glemme, ledernes diktatur på et lamslått,
190 utsultet samfunds ruiner. Da får arbeiderne det godt og kan vurdere sine
venner! Da kan de også verdsette visdommen i det nye partis fruktbare slagord,
at «enkelte sociale reformer ikke kan avskaffe kapitalismen». Omveltninger er
hovedsaken, og den fremmes best ved nød og lidelser og det hat, som gror i dem.
Nu har vi arbeidskonflikt igjen. Det samfund, som arbeider, forsaker og tier, det
195 har ingen skyld, men på det lesser dets dødsfiender den hele. Det skal dø.

Og allerede «efter høstens stortingsvalg» ventes utsedens frukt. Den sterkeste
gruppe - kanskje flertall? - i nasjonalforsamlingen. Og ikke minst i sin
parlamentariske virksomhet» er partiets menn programforpliktet til å ha
200 hovedsaken, samfundsomveltningen, uavlatelig for øie. Byggende virksomhet,
heter det. Og det efterplapres av borgerlige folkeforførere, som allerede kjøpslår
med dem om hjelpen, hvis den skulde trenges en omgang ennu. De vifter endog
med en svekkelse og nedbrytning av det landsforsvar, de nettop selv har vært
med på å reise av sitt forfall.

205 De revolusjonære partier har nu også - welche Wendung! - plutselig slått sig på
«parlamentarisme». De setter, selvfølgelig med den velvilligste borgerlige
håndsrekning, riksrett på grunnlovens og parlamentets vegne! Kunde de få
forbryderstemplet menn, som krysset anslag mot samfundet og dets arbeidsliv,
210 var de enda mere velhjulpne på veien til «hovedsaken», det endelige mål. Det
kokte og knaket under oss, da de i 1921 for en stund også hadde lagt den fri
presse i lenker. Timen var kommet, slå til! De trodde, den var kommet i 1924,
da de håpet å tvinge Norges folk i kne ved å kvele dets økonomiske liv og kaste
det ut i vanmektig fortvilelse og forvirring. Og borgerlige politikere stod til
215 tjeneste, da de satte menn, som frelste det og avverget revolusjonsplanene, på
anklagebenken!

Det er lyse tider, gode tider for rådssystemets agitasjon! Det norske folk står i en
hård kamp for tilværelsen, knuget av skatter og andre byrders vekt. Finansene i
220 en tilstand, som gjør sviende innhugg til fedrelandsk plikt. I
nasjonalforsamlingen en motstand uten samlet kraft, et borgersamfund
representert av splittede, partisyke fraksjoner. Selv den store samfundsbarer

225 Norges bondestand utsvekket i et politisk klasseparti, som på mange måter skader de høie og berettigede interesser, det først og fremst skulde tjene. Mindretallsstyret godkjent av maktbytterne som fast institusjon og folket selv lukket ute - undtagen én dag hvert tredje år. Det borgerlige samfund kunde ikke bære sig stort anderledes at, om det satte sig til opgave å gi sine dødsfiender de best mulige kort på hånden.

230 De røde tidsguder, som står ansikt til ansikt med denne borgerlige oppløsning, bøier med kraftig vilje arbeidermassene under sig som siv. Tiden er kommet, før løvet faller, før sommeren er forbi står de rustet og rede?

235 Mine herrer og damer.

Da Christian Michelsen i 1905 skulde danne den samlingsregjering, som var betingelsen for, at det store oppgjør kunde lykkes, henvendte han sig først til Sofus Arctander, til hvem han både politisk og personlig stod i et ganske bittert
240 motsetningforhold. Dette forhold smeltet og foregikk i det første håndtrykks varme, - det var fedrelandet som kalte! Og samarbeidet blev ikke bare en livsvarig verdi for dem. Det blev en uvurdelig verdi for Norge i en tid, som var stor, men som også rummet store farer.

245 Foran valgene i 1906 uttalte Michelsens samlingsregjering - den omfattet menn fra ytterste venstre til ytterste høire - i en henvendelse til det norske folk: «Medlemmene av den regjering, der, - sammensatt av representanter for motstridende politiske partier, - var så heldig, under støtte av et enig og offervillig folk, å kunne utføre sin ansvarsfulle gjerning i full innbyrdes
250 forståelse, og som kanskje mere enn nogen annen har hatt anledning til å vurdere samlingens betydning, vil oppfordre landets velgere til i 1906 å fortsette samarbeidet mellom dem innen de gamle politiske partier, som i hovedsaken er enige om målet og midlene for fremme av det uavhengige Norges frihet, fremgang og lykke».

255 Selvfølgelig nevnte Michelsens regjering i første rekke oppløsningsretten som en av samarbeidets viktigste oppgaver, folkets garanti for, at Stortinget til enhver tid representerte det og ikke bare sig selv, - parlamentarismens, flertalls-styrets selvsagte forutsetning. Den parlamentariske lydørhet skjerpes alltid, når
260 valgene nærmer sig. Oppløsningsretten vilde ved sin blotte tilværelse øke folkekontrollens makt.

Nuvel, nasjonen fulgte i 1906 sin regjerings appel. Også en rekke
265 venstrekandidater søkte - og ikke forgjeves! - ly under dens vinger. Etter valgene
fikk pipen straks en annen lyd. Og etter to års ufortrødne anstrengelser lykkedes
det å styrte Løvlands samlingsregjering. Statsminister Konow stemplet denne
politikk som «en politisk besvikelse av det norske folk».

270 Med den politiske besvikelse av 1908 fikk parlamentarismen i Norge sitt første
dolkestøt. Alle venstremenn, hvis overlegenhet generte, blev satt utenfor de
konsolidertes tempel av Gunnar Knudsen og hans håndgangne. Vi fikk «den
sterkeste gruppes», de underjordiske kompromissers, de falske alliansers
mindretallsregimente. Og endog under verdensbranden blev samvirken og
275 ansvarsdeling avvist med hovmodige håndbevegelser. «Vi har makten og akter å
bruke den». De tilstander, vi lever under nu, viser, at de brukte den.

Og da Christian Michelsen for annen gang stillet sig til sitt lands rådighet under
vanskelige forhold, var hans hjemreise med uforrettet sak en avgjort ting, før
280 han fikk venstrepartiet i tale. Det var bak de velkjente kulisser bestemt, at hr.
Knudsen skulde fortsette sitt gruppevelde med socialistisk baktrapp-støtte. Jeg
gad vite, hvad Michelsens fordrivelse dengang har kostet det norske folk.

Som svar på utstøtelsen av de fleste menn, der hadde del i venstres fortjenester
285 og ære, blev i 1909 det Frisinnede venstre dannet under ledelse av blandt andre
Michelsen, Berge, Konow og Arctander og med Bjørnstjerne Bjørnsons
varmeste tilslutning. Det var ingen kunstig partidannelse. Det Frisinnede
venstre fortsatte under nye forhold den nasjonale frihetspolitikk, som kunde
føres tilbake fra Michelsen til Sverdrup, fra Bjørnson til Henrik Wergeland. Og
290 med den hadde den nye retnings partistengsler og tvangssyn og trangsyn brutt.

De Frisinnede har fra første stund satt samarbeide med beslektede retninger til
oprettholdelse av parlamentarisk flertallsstyre som en av sine hovedoppgaver. Det
oprettholder den loyalt, sålenge dette tjener vårt land. Liberale og klartskuende
295 høiremenn erkjenner med glede samarbeidets betydning. Det er ikke partiets
klokeste elementer, som ser på våre organisasjoner med dårlig skjult uvilje. Vi
har intet ekteskap inngått. Samarbeidet mellom de borgerlige partier om store
fellesspørsmål behøver ikke og må ikke avskjære de enkelte grupper fra å fremme
det, som kan ligge hver av dem særlig på hjerte. Det kan alene styrke samarbeidet
300 om det, som er felles. Den dag, et brudd måtte inntre, vil høire med én gang stå i

et nytt lys for en stor del av vårt folk.

305 De frisindedes representanter i Stortinget hadde ved siste regjeringsdannelse en sjelden leilighet til, i landets interesse og i overensstemmelse med sine forpliktelser, å gripe selvstendig inn. De optrådte, som var det hovedsaken å få et par taburetter i en mindretallsregjering! Mennene var ikke støpt slik, at de kunde spille rollen som tidens guder.

310 Bondelaget, der som klasseparti rummer de smerteligste politiske motsetninger, måtte ha «venstre», venstre i Stortinget naturligvis! med for å delta under fullt ansvar i den oprydning som nu er Norges enten - eller. Hva nyter et program med avsnitt, som er en prydd for norsk lyrikk, - mot en slik bakgrunn? Det er visselig så, at all makt er samlet i «denne sal», men neppe all innsikt, alt
315 uegennyttig fedrelandssinn, all opofrende vilje til å føre oss frelst gjennom mørke tider.

Høire brendte efter å danne mindretallsregjering, og venstre nød allerede forhåndsgleden ved å styrte den ved første passende anledning, - politiske
320 byttedeleres høieste jordiske fryd! De blev hurtig enige om, at tiden til å løfte nasjonen, vårt eget folk, vårt felles fedreland, op av vanmakt - ikke var kommet! For dem var tiden ikke kommet. Samlingen var ifølge et regjeringsmedlems senere erklæring umulig, før den blev fremtvunget av en nødvendighet. Til det skjedde, fikk man klare sig med mindretall og forventning om andres svake og
325 upålitelige støtte!

På dette grunnlag skal Norge styres i «de mørkeste tider, vårt slektledd har oplevet». Tiden er ikke kommet til å legge styret i faste og ledende hender. Vet De, mine tilhørere, hvorfor tiden ikke er kommet, ikke engang nu, da den er
330 kommet til alle borgerlige partiers felles motstandere? De vil ikke, at den skal være kommet! De spreller i splittelsens partigarn. De makter kanskje ikke å ville, før de ikke lenger kan. Det er «umulig»!

Umulig? Nei! grip bare an
335 og by alvorlig til!

Tro mig, min venn, ti en meget kan,

som bare riktig vil.

Vil bare alt, hvad godt du kan!

345 Ti ellers går så til,

at vil du ikke, når du kan,

du kan ei, når du vil.

350

Det, som hittil har kunnet skje i det store oprydningens og fornyelsens verk, - all
anerkjennelse og ære for det og den redelige vilje, som har drevet det, men det er
jo bare et tiltak, bare innledningen til den finansielle omlegning, som bringer
byrdene ned til det, et litet folk normalt kan bære, hvis det skal kunne
355 oprettholde og styrke sin stilling som selvstendig kulturfolk. «Skattetrykket er
nu så sterkt, at det ikke i lengden vil kunne bæres». Det er regjeringens ord i en
inntrengende henvendelse til landets kommuner. Samtidig er luften full av skrik
og protester og forbitrede særkrav fra dem, som dog har både arbeide og brød.
Og i Stortinget begynner de allerede å rive det tiltak, som er gjort, istykker!

360

Var det ikke så, at en ny arbeidsdag var kommet, som skulde gjøre folket lykkelig
og landet rikt? Hatets og splittelsens og forødselsens herjinger har vi fått, og den
er nok glemt maningen i frigjørrelsens år fra ham, der med rette talte til oss som
den, der hadde myndighet:

365

Nu lever vi alle mann:

her skal retten være tilhuse

370 med freden,

her skal godheten

sitte i høisetet.

375

Mot og glede

over takene suse

380

med de utfridde flagg.

I vår ny dag

385

vi hører kalle

på oss alle:

Vær ett arbeidslag!

390

Landet er stort,

på oss det venter,

395

inn vi henter,

hvad ikke blev gjort;

ti heder må krone

400

vårt frihetsverk,

brødre forsone

405

og gjøre sterk.

Det arbeide kan aldri fullføres av en mindretallsregjering, som bygger på egne forventninger istedetfor på et flertalls tillit, lever i uavlatelig frykt for opskrik og partirenker og stadig fristelse til principppornektende knefall overfor
410 motstandere. Ministeriet Lykkes forbudspolitik er et beklagelig eksempel på det siste.

415

Med 108000 stemmers overvekt gav folket på en måte, som ikke kan misforståes, sin mening om forbudet og dets virkninger tilkjenne. Efter
415 avstemningen er måned efter måned gått hen med voksende misbruk, med milliontap for statskassen. Og så legges der omsider frem for folket forslag til en ordning, der betegner en uhørt underkjennelse av avstemningens resultat,

oprettholdelse av nogen av forbudets værste utvekster, en forulempning av alle,
420 som eier selvaktelse og aldri har tenkt på missbruk, - alt sammen med utøsning av
uberegnelige og ganske sikkert helt nytteløse utgifter. Mot forbudsfordærvelsen,
som dessverre ikke er utryddet på én dag, søkes botemidlet i papirlapper! Om vi
fikk kurhuser og arbeidsanstalter istedet? Man kom langt bare med en del av
det, som spares, - hvis statsinnretninger ikke alle dager, også nu, skal være
425 ødseltdrevne millionforretninger.

Det forundrer ikke, at der fra deres side, som fikk folkeappellen istand, og som
tapte, nu gjøres forsøk på å forfuske dens betydning og innføre på omveier
såmeget som mulig av det, som avstemningen slog ned. Men skal den forfuskes;
430 så la dens uthulere få all æren og hele ansvaret! «Hvad folket binder, kan bare
folket løse». Kjenner De frasen? Men hvad folkes løser, det kan de binde påny!

Nei, intet vimrende mindretallsstyre kan føre Norge frelst gjennom hårde
nødstiders skygge og en revolusjonær agitasjons farer. Det makter kun et styre,
435 som med kraftig hånd samler spredte viljer og gjengir et hårdt, kjempende, i
missmot bøiet folk, tillitens styrkebelte.

Er tiden kommet? Er nødvendigheten der nu? Eller er det fremdeles umulig for
det borgerlige samfunds menn og kvinner å enes om det, hvorom de alle er
440 enige?

I så fall kan jo utgangen bare bli én. Da er et partivesen, som roter efter sitt eget,
blitt vårt lands forbannelse, og vekslende retninger, der skulde kappes om å
fremme dets velferd, redskaper til dets fall.

445 - Den unge Henrik Wergeland var på sitt dødsleie til siste åndedrett optatt med
tanken på sitt elskede land og dets skjebne. Det ser ut, som om anelser om
vordende ulykke undertiden kunde formørke selv hans lyse og troende sjel:

450 Men, Norrig! o skulde

i fred du forgå,

som trær henmulde,

455

som snefanner dø:

fra gravhøiens skjød

460

min benrad skal stige

til våben å skrike

465

hver Normannafød!

Ve, Skuld, om du spinder,

som røstene spå,

470

at Norrig forsvinder

som kilde i å:

475

o Gud! i min grav

da lad mig forglemme

det herlige hjemme

480

du nordmannen gav!

485

Kilde

Ola Thommessen: Tidens guder. Oslo 1928, s. 87-112.

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/tidens-guder>

490

495